

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 12 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Marczewski

Protokolant: p.o. stażysty Jolanta Wenzel

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2017 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w L.

przeciwko Grupa (...) sp. z o.o. w N., Grupa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C.

- o roszczenia z weksla

1. Utrzymuje w mocy w stosunku do pozwanego Grupa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C. (wcześniej działającego pod firmą Hurtownia (...) do Produkcji (...) Sp. z o.o.) nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie o sygnaturze IX GNc 653/16 w części to jest co do kwoty 361.851,25 zł (trzysta sześćdziesiąt jeden tysięcy osiemset pięćdziesiąt jeden złotych 25/100) a także co do odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 2.870.327,51 zł od dnia 7 maja 2016 roku do dnia 9 czerwca 2016 roku, odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 361.851,25 zł od dnia 10 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty oraz co do zasądzonych na rzecz powoda od pozwanego Grupa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C. kosztów procesu.
2. W pozostałym zakresie nakaz zapłaty wskazany w pkt 1 wyroku w stosunku do Grupa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C. uchyla i powództwo wobec tego pozwanego w tej części oddala.
3. Uchyla w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie o sygnaturze IX GNc 653/16 w stosunku do pozwanego Grupa Rolnik Sp. z o.o. z siedzibą w N. i postępowanie wobec tego pozwanego umarza.

SSO Jarosław Marczewski

UZASADNIENIE

Powód – (...) s.a. **w L.** wniósł pozew, w którym domagał się solidarnego zasądzenia od pozwanych :

- 1) Grupa (...) spółka z o.o. w K.
- 2) Hurtownia (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. w K.

kwoty 2.870.327,51 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 7 maja 2016r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanych solidarnie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że Grupa (...) spółka z o.o. w N. wystawiła na rzecz powoda weksel własny in blanco o charakterze gwarancyjnym, który został poręczony przez Hurtownia (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. w K.. Weksel ten zabezpieczał spłatę przez spółkę Grupa (...) spółka z o.o. w N. zaległości powstałych w związku z umową sprzedaży nr (...) z 1.6.2013 r. Pozwany nie wywiązał się z obowiązku spłaty ww. zaległości. Działając na podstawie i

w granicach upoważnienia zawartego w deklaracji wekslowej, powód jako remitent weksla uzupełnił weksel na kwotę 2.870.327,51 zł z terminem płatności 6.5.2016r. Pozwani odmówili wykupu weksla.

W dniu 3 czerwca 2016 r. w sprawie IX GNc 653/16 tut. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla w całości zgodny z żądaniem pozwu.

W ustawowym terminie pozwany Hurtownia (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. w K. wniósł zarzuty przeciwko w.w. nakazowi zaskarżając go w całości i wnosząc o uchylenie nakazu oraz oddalenie powództwa, a także zawieszenie postępowania do czasu przeprowadzenia głosowania nad układem. Wierzytelność powoda jest umieszczona w spisie wierzytelności i z mocy prawa objęta przyspieszonym postępowaniem układowym.

Pozwany przyznał, że zawarł umowę z powodem. Pozwany zakwestionował wypełnienie przez powoda weksla na sumę 37 671,55 zł z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności. Żądanie rekompensaty za odzyskiwanie należności od 229 faktur stanowi w ocenie pozwanego nadużycie prawa podmiotowego powoda w sytuacji gdy strony łączyła jedna umowa sprzedaży.

Poza tym skarżący podniósł, że roszczenia z umowy sprzedaży zabezpieczone były także oświadczeniem o poddaniu się przez Grupę (...) sp. z o.o. egzekucji z całego majątku w oparciu o art. 777§1 pkt 5 kpc. W związku z tym powód przed wystąpieniem na drogę sądową winien wykorzystać w.w. możliwość dla dochodzenia swoich roszczeń.

Pozwany Grupa (...) spółka z o.o. w N. we wniesionych w ustawowym terminie zarzutach zaskarżył nakaz zapłaty w całości, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa, a także zawieszenie postępowania do czasu przeprowadzenia głosowania nad układem. Pozwany przyznał, że zawarł umowę z powodem. Nie kwestionował także faktur jej wykonania przez powoda. Wnosząc o oddalenie powództwa pozwany podniósł takie same argumenty, które znalazły się w sprzeciwie Hurtowni (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. w K..

Strony do końca procesu podtrzymywały swoje dotychczas zajęte stanowiska.

Pozwany Grupa (...) spółka z o.o. w N. domagał się wnioskiem z 3.1.2017r. umorzenia postępowania. Natomiast powód - mimo otrzymania od ubezpieczyciela odszkodowania obejmującego część należności dochodzonej pozwem, tj. kwotę 2.508.476,26 zł – podtrzymywał powództwo w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód prowadzi działalność gospodarczą w zakresie produkcji nawozów. Pozwany 1 - Grupa (...) spółka z o.o. w N. oraz pozwany 2 - Hurtownia (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. w K. prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki kapitałowej w zakresie m.in. udzielenia poręczeń za zobowiązania przedsiębiorców. W toku procesu pozwany 2 zmienił firmę na Grupa (...) Sp. z o.o. w C..

Bezsporne, a nadto dowód – informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru KRS: powoda (k. 7 i n.), pozwanego 1 (k. 10 i n.), pozwanego 2 (k. 12 i n.).

Grupa (...) spółka z o.o. w N. wystawiła na rzecz powoda weksel własny in blanco o charakterze gwarancyjnym, który został poręczony przez Hurtownia (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. w K.. Weksel ten zabezpieczał spłatę przez spółkę Grupa (...) spółka z o.o. w N. zaległości powstałych w związku z łączącą go z powodem umową sprzedaży nr (...) z 1.6.2013 r. do kwoty 3 200 000 zł. Zabezpieczenie to obejmowało wszelkie zobowiązania z tej umowy, powiększone o odsetki ustawowe, kary umowne wynikające z ww. umowy, utracone korzyści z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz koszty związane z zapewnieniem zwrotu tej wierzytelności.

Bezsporne, a nadto dowód – weksel własny (kserokopia - k. 14), kserokopia deklaracji wekslowej z 19.11.2015 (k. 15 i n.), umowy sprzedaży nr (...) (k. 25 i n.)

Powód, realizując postanowienia z łączącej strony umowy o współpracy sprzedał pozwanemu Grupa (...) sp. z o.o. i dostarczył mu towary za kwotę 2.832.655,96 zł w oparciu o ramową umowę o współpracy nr 277 z 1.6.2013 r. Powód wykonywał zobowiązanie na podstawie składanych przez pozwanego Grupa (...) spółka z o.o. w N. każdorazowych zamówień w formie elektronicznej na portalu powoda. Po złożeniu zamówienia towary były przygotowywane i wysyłane transportem powoda lub transportem pozwanego. Po ich dostarczeniu była wystawiana i przesyłana w sposób elektroniczny faktura VAT.

dowód - zeznania świadka T. G. (k. 253-254).

Pozwany nie wywiązał się z obowiązku zapłaty ceny sprzedaży w w.w. kwocie.

W związku z tym, działając na podstawie i w granicach upoważnienia zawartego w deklaracji wekslowej, powód jako remitent weksła uzupełnił weksel na kwotę 2.870.327,51 zł z terminem płatności 6.5.2016 r.

Na kwotę tą składały się wierzytelność z tytułu ceny sprzedanych pozwanemu Grupa (...) sp. z o.o. towarów - 2.832.655,96 zł oraz należność z noty debetowej wystawionej przez powoda temu pozwanemu na kwotę 37 671, 55 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności zgodnie z ustawą o terminach zapłaty w transakcjach handlowych za 229 faktur. Umocowany przedstawiciel pozwanego odebrał tę notę.

Pozwani odmówili wykupu weksła, mimo wezwania ich do wykupu do 6 maja 2016 r.

bezsporne, a nadto dowód - poświadczona przez pełn . powoda będącego adw. kserokopia noty debetowej nr (...) (k. 185), wezwania do wykupu weksła wraz z ZPO (K. 31 i n.), kserokopia załączników do deklaracji wekslowej (k. 21-24), szczegółowa lista transakcji do zapłaty (k. 28 i n.).

Powód otrzymał 9 czerwca 2016 r. od swojego ubezpieczyciela odszkodowanie obejmujące część należności dochodzonej pozwem, tj. kwotę 2 508 476,26 zł. Ubezpieczyciel powoda, mimo zawiadomienia, nie przystąpił do procesu.

bezsporne (por. k. 237), a nadto dowód - poświadczona przez pełn . powoda będącego adw. kserokopie: potwierdzenie transakcji, polisa ubezp ., umowa ubezp . (k. 188 i n.).

Postanowieniem z 20 maja 2016 r. w sprawie o sygn. XI GR 8/16 Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. otworzył przyspieszone postępowanie układowe wobec pozwanego Grupa (...) spółka z o.o. w N..

Postanowieniem z 17 października 2016 r. w sprawie XI GRp 1/16 Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. zatwierdził układ zawarty między dłużnikiem a Grupa (...) spółka z o.o. w N. a wierzycielami dłużnika na zgromadzeniu wierzycieli w dniu 30 września 2016 r. Postanowienie to jest prawomocne od 16 listopada 2016 r.

Zawarty z wierzycielami układ został zatwierdzony i obejmuje w drugiej grupie wierzytelności zarówno wierzytelność ubezpieczyciela powstałą w związku z wypłatą powodowi kwoty 2 508 476,26 zł (grupa II, poz. 34) jak i wierzytelność powoda ponad kwotę wypłaconą przez ubezpieczyciela - tj. w kwocie 549 809,89 zł (grupa II, poz. 2). Łączna suma tych wierzytelności uznanych w układzie jest równa kwocie dochodzonej pozwem . Do tej kwoty doliczono też odsetki od dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego. Wobec wierzycieli umieszczonych w II grupie, umorzono jednak - w toku postępowania restrukturyzacyjnego - odsetki sprzed jak i po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego oraz wszystkie koszty.

bezsporne, a nadto dowód - kserokopia postanowienia z 20 maja 2016 r. w sprawie o sygn. XI GR 8/16 Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu (k. 62), kserokopia postanowienia z 17 października 2016 r. w sprawie o sygn. XI GRp 1/16 (k. 212 i n.); notatka urzędowa z 17 maja 2017 (k. 256).

Do dnia zamknięcia rozprawy żaden z pozwanych nie uiścił w jakiegokolwiek części kwoty dochodzonej pozwem.

Bezsporne,

Oceniając materiał dowodowy, Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty urzędowe, które stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.). Dokumenty prywatne (m. in. pisma stron oraz poświadczona za zgodność z oryginałem umowa poręczenia) korzystały z domniemania określonego w art. 245 k.p.c. Strony nie kwestionowały ich prawdziwości, ani tego, że zawarte w nich oświadczenia osób, które je podpisały od nich nie pochodzą, a Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu.

Zeznania świadka T. G. były dla Sądu całkowicie wiarygodne - albowiem świadek ten logicznie, konsekwentnie, wewnątrznie spójnie, a nade wszystko koherentnie z pozostałymi dowodami z dokumentów potwierdził fakt wiązania strony powodowej i pozwanego ad 1 umową o współpracy, jej wykonywaniem przez powoda i nie wywiązaniem się ze swojego świadczenia przez pozwanego.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo okazało się zasadne, lecz w niewielkiej części.

Powoda oraz pozwanego Grupa (...) sp. z o.o. łączyła umowa ramowa o współpracy, z której wynikały poszczególne zobowiązania z tytułu zapłaty ceny dochodzonej w niniejszym postępowaniu. Zobowiązania te były zabezpieczone gwarancyjnym wekslem własnym pozwanego Grupa (...) spółka z o.o. (pozwany ad 1) poręczonym przez Hurtownia (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. (pozwany ad 2). Zgodnie zaś z przepisem art. 32 zd. I Prawa wekslowego - poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Z tej przyczyny Hurtownia (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. w K. była w sprawie legitymowana biernie – z uwagi na poręczenie za dług Grupy (...) sp. z o.o.. Żaden z pozwanych zresztą swojej legitymacji nie kwestionował.

Mimo, że roszczenie powoda wynikało z weksla własnego pozwanego ad 1, to jednak pokrótce należy odnieść się do stosunku podstawowego łączącego strony. Jak bowiem wynika z ustalonego stanu faktycznego sprawy przedmiotowy weksel został wystawiony jako gwarancja - zabezpieczenie spłaty przez spółkę Grupa (...) spółka z o.o. w N. zaległości powstałych w związku z umową sprzedaży nr (...) z 1.6.2013 r. do kwoty 3 200 000 zł , przy czym zabezpieczenie to obejmowało wszelkie zobowiązania z tej umowy, powiększone o odsetki ustawowe, kary umowne, utracone korzyści z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz koszty związane z zapewnieniem zwrotu tej wierzytelności. Oznacza to, że weksel był jedynie formą zabezpieczenia roszczeń umownych a nie środkiem płatności. W ocenie Sądu powoda i pozwanego ad 1 wiązała umowa ramowa, która regulowała wielokrotnie (tj. powtarzające się) zawieranie określonego rodzaju umów względem niej wykonawczych. W umowie ramowej zwykle ustala się sposób zawierania umów wykonawczych, pewne elementy ich treści, ale nie na tyle dookreślone, aby można było uznać, że spełnia ona wymagania stawiane umowom przedwstępnym, a tym bardziej definitywnym (Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania – część ogólna, Warszawa 2006, s. 140).

Strony ustaliły w umowie ramowej essentialia negotii. Ustaliły precyzyjnie przedmiot, umowy w zakresie jego desygnatu oraz ilości, a także cenę jego sprzedaży. Zgodnie z art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Umowę sprzedaży należy zaliczyć do umów wzajemnych, gdyż świadczenia powoda (przeniesienie na pozwanego własności sprzedawanego granulatu i wydania go pozwanemu) było odpowiednikiem świadczenia pozwanego (zapłaty ceny sprzedaży) – art. 487 § 2 k.c. Zgodnie z art. 488 § 1 k.c. świadczenia będące przedmiotem zobowiązań z umów wzajemnych winny być spełnione jednocześnie, chyba że z umowy, z ustawy albo z orzeczenia Sądu lub decyzji innego właściwego organu wynika, iż jedna ze stron jest zobowiązana do wcześniejszego świadczenia. Jeżeli świadczenia wzajemne powinny być spełnione jednocześnie, każda ze stron może powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia, dopóki druga strona nie zaoferuje świadczenia wzajemnego (art. 488 § 2 k.c.). Analizując treść powyższych przepisów należy stwierdzić, że leżący po stronie pozwanej obowiązek zapłaty powodowi ceny sprzedaży, aktualizował się po wykonaniu obowiązków umownych przez powoda - tj. przeniesieniu na pozwanego 1 własności sprzedawanych towarów i dostarczeniu ich kupującemu.

Zasadniczo okoliczności wiązania stroną powodową oraz pozwaną ad 1 umową i wysokość zobowiązania z niej wynikającego była bezsporna, a dodatkowo wiarygodnie potwierdzona w toku zeznań przez świadka - pracownika powoda. W tym też zakresie zatem Sąd nie miał wątpliwości, że pozwana ad 1 jako wystawca weksla i dłużnik umowny oraz pozwana ad 2 - jako poręczyciel wekslowy zobowiązane były co do zasady do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem. Pozwana ad 1 uznała zresztą dług poprzez złożenie stosownych oświadczeń przed- i w trakcie procesu, a także wskazywała na uznanie wierzytelności dochodzonych pozwem w toku postępowania restrukturyzacyjnego wobec niej.

Mimo to obaj pozwani wnosili o oddalenie w stosunku do nich powództwa.

Z uwagi na powyższe koniecznym było odniesienie się przez Sąd do podnoszonych przez pozwane spółki zarzutów.

Jak wynika z załączonych do akt sprawy dokumentów na podstawie art. 2 pkt 2 prawa restrukturyzacyjnego wobec pozwanego ad 1 była prowadzona restrukturyzacja w postaci przyspieszonego postępowania układowego.

Postanowieniem z dnia 17 października 2016 r. w sprawie XI GRp 1/16 Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. zatwierdził w tym postępowaniu układ między wierzycielami, a Grupa (...) spółka z o.o. w N. zawarty na zgromadzeniu wierzycieli w dniu 30 września 2016 r. Układ ten obejmuje w drugiej grupie wierzytelności zarówno wierzytelność powoda (obecnie ubezpieczyciela) powstałą w związku z wypłatą powodowi kwoty 2 508 476,26 zł (grupa II, poz. 34) jak i wierzytelność powoda ponad kwotę wypłaconą przez ubezpieczyciela - tj. w kwocie 549 809,89 zł (grupa II, poz. 2). Łączna suma tych wierzytelności obejmuje w całości kwotę dochodzoną pozwem. Do tej kwoty doliczono też odsetki od dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego. W myśl zaś art. 102 ust. 2 zd. I prawa restrukturyzacyjnego - po prawomocnym zatwierdzeniu układu wyciąg z zatwierzonego spisu wierzytelności, łącznie z wypisem prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ, stanowi tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikowi oraz temu, kto udzielił zabezpieczenia wykonania układu, jeżeli został w sądzie złożony dokument stwierdzający udzielenie zabezpieczenia, a także przeciwko zobowiązanemu do dopłaty, jeżeli układ przewiduje dopłaty między wierzycielami. Zdaniem doktryny, której twierdzenia Sąd podziela, nie powinno budzić wątpliwości, że tytuł egzekucyjny obejmujący wyciąg z zatwierzonego przez sędziego-komisarza spisu wierzytelności zastępuje poprzednio wydany tytuł egzekucyjny (S. Gurgul, Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne, Warszawa 2016, s. 1061). Jak wskazuje słusznie przywołany autor - odmienne stanowisko - podobne do stanowiska powoda, implikowałoby wniosek, że istniałyby by w obrocie 2 równorzędne, ale niezależne od siebie, tytuły egzekucyjne, z których żaden w gruncie rzeczy nie mógłby być wyeliminowany z obrotu prawnego (wyciąg ze spisu wierzytelności ze względu na art. 102 ust. 3 in fine a „sądowy tytuł” z powodu niedopuszczalności stosowania przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w tym przypadku. Zgodnie z utrwalonym poglądem, w sytuacji analogicznej do niniejszej, a związanej z poprzednio obowiązującym modelem postępowania upadłościowego - jeżeli wierzytelność została uznana w postępowaniu upadłościowym, postępowanie sądowe winno być umorzone na podstawie przepisu art. 355 § 1 k.p.c. (S. Gurgul, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2013 s. 381). W myśl bowiem art. 355 § 1 k.p.c. Sąd wydaje postanowienie umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. Z przyczyn, o których mowa wyżej wydanie wyroku wobec pozwanego ad 1 stało się zbędne, ale także jednocześnie niedopuszczalne. Wobec tego nakaz zapłaty wydany wobec pozwanego Grupa (...) spółka z o.o. w N. należało uchylić, a postępowanie co do tego pozwanego umorzyć (art. 496 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c.).

Zarzutem obu pozwanych, jak się okazało skutecznym co do kwoty nim objętym, była okoliczność wypłaty - już w toku postępowania - przez ubezpieczyciela powoda odszkodowania pokrywającego w znacznej części kwotę dochodzoną pozwem. Jak wykazało postępowanie dowodowe, a co było zasadniczo bezsporne, powód otrzymał od ubezpieczyciela kwotę 2.508.476,26 zł. Mimo to podtrzymywał powództwo w całości, a ubezpieczyciel powoda, nie przystąpił do procesu. Zgodnie z art. 828 § 1 k.c. - jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli ubezpieczyciel pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela. Przepis art. 828 § 1 k.c. jest *lex specialis* względem art. 518 § 1 pkt 1 k.c., jako regulujący szczególną sytuację wstąpienia osoby trzeciej odpowiedzialnej za cudzy dług (ubezpieczyciel) w miejsce zaspokojonego

wierzyciela wskutek zapłaty odszkodowania (zob. W. Dubis (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2006, s. 1263, tak też postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 27 stycznia 2014 r., V ACz 45/14, publ. Portal orzeczeń sądów powszechnych). Stosownie do uregulowań zawartych w art. 828 § 1 k.c. ubezpieczyciel nabywa to samo roszczenie, które przysługiwało ubezpieczonemu przez sam fakt zapłaty odszkodowania. Z tym samym momentem traci je ubezpieczający (ubezpieczony), a ubezpieczyciel nabywa wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty w rozumieniu przepisu art. 518 k.c. (H. Ciepła, T. Żyźnowski, glosa do wyroku Sądu Wojewódzkiego w Siedlcach z 25 lutego 1993 r., I CR 68/93, OSP 1994, z. 2, poz. 30). Skoro powód utracił w toku procesu roszczenie, to konsekwencją tego winno być oddalenie powództwa co najmniej w zakresie w jakim roszczenie przeszło na inny podmiot. Nie ma przy tym uzasadnienie twierdzenie powoda, że zastosowanie w sprawie winien znaleźć art. 192 pkt 3 k.p.c. Wykładnia językowa prowadzi do wniosku, że przepis ten ma zastosowanie do zbycia w toku sprawy rzeczy lub prawa objętych sporem. W analizowanej sprawie nie mamy jednak do czynienia z takim przypadkiem lecz z zapłatą kwoty pieniężnej dochodzonej pozwem (spełnieniem świadczenia) przez ubezpieczyciela (osobę trzecią) wskutek czego ubezpieczycielowi przysługuje regres ubezpieczeniowy. Poza tym wykładnia celowościowa nie pozostawia wątpliwości, że po pierwsze ubezpieczyciel wskutek nabycia z mocy ustawy wierzytelności dochodzonej pozwem mógł wstąpić do procesu (z czego nie skorzystał), a także będzie mógł żądać nadania klauzuli wykonalności w trybie art. 788 § 1 k.p.c. na rozstrzygającą zgodnie z żądaniem pozwu część wyroku. Prezentowany w sprawie przez stronę powodową pogląd, wsparty wyrokiem Sądu Najwyższego z 1964 r. jest nietrafny, by nie powiedzieć nieaktualny w realiach globalnej gospodarki wolnorynkowej (por. k. 242). Sąd Najwyższy w rzeczonym orzeczeniu nie wyjaśnia szczegółowo swojego poglądu, a dokonana wykładnia jest contra legem (art. 788 § 1 k.p.c. w zw. z art. 828 § 1 k.c.). Celem przedmiotowej regulacji jest bowiem ochrona strony przeciwnej (tu: powoda) przed ujemnymi skutki zbycia rzeczy lub prawa w toku zawisłego już postępowania sądowego (z uzasadnienia uchwały SN z 17.6.2010, III CZP 38/10, OSNC 2011, nr 1, poz. 3). W analizowanym przypadku stanowisko powoda jest niezgodne z przedstawionym przez SN, a podzielanym przez Sąd, celem rzeczonego przepisu. Powód bowiem niespornie został zaspokojony przez ubezpieczyciela, zatem żadne ujemne skutki związane z tym zdarzeniem go nie dotyczą; co najwyżej mogą one dotknąć ubezpieczyciela wykonującego za pozwanych zobowiązanie, skoro nie przystąpił on do procesu.

Tytułem wyjaśnienia podać trzeba, że wraz z zapłatą odszkodowania na ubezpieczyciela przeszło również roszczenie o odsetki od wypłaconego odszkodowania, co potwierdzenie znajduje w orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1985 r. w sprawie o sygn. akt III CRN 148/85 (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 27 stycznia 2014 r., V ACz 45/14, publ. Portal orzeczeń sądów powszechnych). Przeto, w zakresie żądania odsetkowego od kwoty 2 870 327,51 zł od dnia następnego po dniu przejścia uprawnienia na ubezpieczyciela powoda oraz kosztów stwierdzonych nakazem zapłaty, wobec obu pozwanych podlegał uchyleniu (art. 496 k.p.c.).

Z uwagi na powyższe powództwo w stosunku do pozwanego ad 2 podlegało oddaleniu co do kwoty 2.508.476,26 zł należności głównej wypłaconej już powodowi przez ubezpieczyciela i w tym zakresie nakaz zapłaty należało uchylić.

Ze względu na fakt, że wypłata odszkodowania przez ubezpieczyciela nastąpiła po wskazanym w wekslu terminie płatności, powodowi należne były odsetki ustawowe za opóźnienie od całej należności dochodzonej pozwem od dnia 7 maja 2016r. do dnia 9 czerwca 2016r. , a także należność główna w kwocie 361.851,25 zł stanowiącą różnicę między kwotą dochodzoną pozwem a wypłaconą przez ubezpieczyciela kwotą 2.508.476,26 zł oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 361.851,25 zł od dnia 10 czerwca 2016r. do dnia zapłaty.

W tym zakresie Sąd utrzymał w mocy w stosunku do pozwanego ad 2 nakaz zapłaty. W pozostałej części Sąd nakaz ten uchylił i powództwo wobec Grupa (...) sp. z o.o. oddalił (art. 496 k.p.c.).

Na pozostałą do zapłaty kwotę 361.851,25 zł, co do której Sąd utrzymał w mocy nakaz zapłaty względem pozwanego ad 2 składały się pozostała do zapłaty i nie uiszczona przez ubezpieczyciela część ceny sprzedaży oraz kwota 37.671,50 zł wskazana w wystawionej przez powoda pozwanemu Grupa (...) spółka z o.o. w N. nocie debetowej obejmującej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności zgodnie z ustawą o terminach zapłaty w transakcjach handlowych za 229 faktur. Umocowany przedstawiciel pozwanego odebrał tę notę. Obaj pozwani podawali w swoich pismach procesowych, że żądanie rekompensaty za odzyskiwanie należności od 229 faktur stanowi nadużycie prawa

podmiotowego powoda. Zgodnie z art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. W ocenie Sądu żądanie powoda nie stanowi nadużycia prawa podmiotowego. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2013 r., poz. 403, dalej jako u.t.z.t.h.) rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro, przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione (uchwała SN z 11.12.2015, III CZP 94/15, LEX nr 1937939). Bezsprene powód wystawił pozwanemu faktury w takiej ilości, jak powyżej. Bezsprene pozwany ich nie opłacił w terminie. Powód nie doś, że próbował rozwiązać spór polubownie (vide - nota obciążająca i uznania długu), to jest profesjonalnym uczestnikiem obrotu gospodarczego, reprezentowanym przez zawodowego pełnomocnika. Niewątpliwie z tego tytułu poniósł koszty windykacyjne. Porównanie zaś kwoty 37 671, 55 zł z wartością przedmiotu sporu zbliżona do 3 mln zł powoduje, że jest to adekwatna i rynkowa wartość rekompensaty za koszty, które musi on ponosić w związku z odzyskiwaniem należności. Rekompensata ta, dla uproszczenia i przyspieszenia, które to cele przyświecały prawodawcy przy założeniach dyrektywy 2011/1/7/UE, jak i uregulowaniu art. 10 u.t.z.t.h., stanowi kwotę zryczałtowaną, obliczaną od każdej windykowanej należności (por. SN op. cit.).

Jak wynika z deklaracji wekslowej o kwotę tą, stanowiącą koszty dochodzenia roszczeń powód mógł powiększyć sumę wekslową.

Z uwagi na fakt, że zapłata przez ubezpieczyciela części należności dochodzonej pozwem nastąpiła już w trakcie procesu, Sąd utrzymał w stosunku do pozwanego ad 2 w mocy nakaz zapłaty także co do kosztów procesu. W dniu wytoczenia powództwa całe roszczenie dochodzone pozwem było wymagalne w związku z czym zasadnym było domaganie się przez powoda udzielenia mu przez Sąd ochrony. Pozwany ad 2, na podstawie art. 98§1 i 3 k.p.c. winien więc zwrócić powodowi poniesione przez niego z tego tytułu koszty procesu.

SSO Jarosław Marczewski

UZASADNIENIE

Powód – (...) s.a. **w L.** wniósł pozew, w którym domagał się solidarnego zasądzenia od pozwanych :

- 3) Grupa (...) spółka z o.o. w K.
- 4) Hurtownia (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. w K.

kwoty 2.870.327,51 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 7 maja 2016r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanych solidarnie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że Grupa (...) spółka z o.o. w N. wystawiła na rzecz powoda weksel własny in blanco o charakterze gwarancyjnym, który został poręczony przez Hurtownia (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. w K.. Weksel ten zabezpieczał spłatę przez spółkę Grupa (...) spółka z o.o. w N. zaległości powstałych w związku z umową sprzedaży nr (...) z 1.6.2013 r. Pozwany nie wywiązał się z obowiązku spłaty ww. zaległości. Działając na podstawie i w granicach upoważnienia zawartego w deklaracji wekslowej, powód jako remitent weksla uzupełnił weksel na kwotę 2.870.327,51 zł z terminem płatności 6.5.2016r. Pozwani odmówili wykupu weksla.

W dniu 3 czerwca 2016 r. w sprawie IX GNc 653/16 tut. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla w całości zgodny z żądaniem pozwu.

W ustawowym terminie pozwany Hurtownia (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. w K. wniósł zarzuty przeciwko w.w. nakazowi zaskarżając go w całości i wnosząc o uchylenie nakazu oraz oddalenie powództwa, a także zawieszenie postępowania do czasu przeprowadzenia głosowania nad układem. Wierzytelność powoda jest umieszczona w spisie wierzytelności i z mocy prawa objęta przyspieszonym postępowaniem układowym.

Pozwany przyznał, że zawarł umowę z powodem. Pozwany zakwestionował wypełnienie przez powoda weksla na sumę 37 671,55 zł z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności. Żądanie rekompensaty za odzyskiwanie należności od 229 faktur stanowi w ocenie pozwanego nadużycie prawa podmiotowego powoda w sytuacji gdy strony łączyła jedna umowa sprzedaży.

Poza tym skarżący podniósł, że roszczenia z umowy sprzedaży zabezpieczone były także oświadczeniem o poddaniu się przez Grupę (...) sp. z o.o. egzekucji z całego majątku w oparciu o art. 777§1 pkt 5 kpc. W związku z tym powód przed wystąpieniem na drogę sądową winien wykorzystać w.w. możliwość dla dochodzenia swoich roszczeń.

Pozwany Grupa (...) spółka z o.o. w N. we wniesionych w ustawowym terminie zarzutach zaskarżył nakaz zapłaty w całości, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa, a także zawieszenie postępowania do czasu przeprowadzenia głosowania nad układem. Pozwany przyznał, że zawarł umowę z powodem. Nie kwestionował także faktur jej wykonania przez powoda. Wnosząc o oddalenie powództwa pozwany podniósł takie same argumenty, które znalazły się w sprzeciwie Hurtowni (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. w K..

Strony do końca procesu podtrzymywały swoje dotychczas zajęte stanowiska.

Pozwany Grupa (...) spółka z o.o. w N. domagał się wnioskiem z 3.1.2017r. umorzenia postępowania. Natomiast powód - mimo otrzymania od ubezpieczyciela odszkodowania obejmującego część należności dochodzonej pozwem, tj. kwotę 2.508.476,26 zł – podtrzymywał powództwo w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód prowadzi działalność gospodarczą w zakresie produkcji nawozów. Pozwany 1 - Grupa (...) spółka z o.o. w N. oraz pozwany 2 - Hurtownia (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. w K. prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki kapitałowej w zakresie m.in. udzielenia poręczeń za zobowiązania przedsiębiorców. W toku procesu pozwany 2 zmienił firmę na Grupa (...) Sp. z o.o. w C..

Bezsporne, a nadto dowód – informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru KRS: powoda (k. 7 i n.), pozwanego 1 (k. 10 i n.), pozwanego 2 (k. 12 i n.).

Grupa (...) spółka z o.o. w N. wystawiła na rzecz powoda weksel własny in blanco o charakterze gwarancyjnym, który został poręczony przez Hurtownia (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. w K.. Weksel ten zabezpieczał spłatę przez spółkę Grupa (...) spółka z o.o. w N. zaległości powstałych w związku z łączącą go z powodem umową sprzedaży nr (...) z 1.6.2013 r. do kwoty 3 200 000 zł. Zabezpieczenie to obejmowało wszelkie zobowiązania z tej umowy, powiększone o odsetki ustawowe, kary umowne wynikające z ww. umowy, utracone korzyści z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz koszty związane z zapewnieniem zwrotu tej wierzytelności.

Bezsporne, a nadto dowód – weksel własny (kserokopia - k. 14), kserokopia deklaracji wekslowej z 19.11.2015 (k. 15 i n.), umowy sprzedaży nr (...) (k. 25 i n.)

Powód, realizując postanowienia z łączącej strony umowy o współpracy sprzedał pozwanemu Grupa (...) sp. z o.o. i dostarczył mu towary za kwotę 2.832.655,96 zł w oparciu o ramową umowę o współpracy nr 277 z 1.6.2013 r. Powód wykonywał zobowiązanie na podstawie składanych przez pozwanego Grupa (...) spółka z o.o. w N. każdorazowych zamówień w formie elektronicznej na portalu powoda. Po złożeniu zamówienia towary były przygotowywane i wysyłane transportem powoda lub transportem pozwanego. Po ich dostarczeniu była wystawiana i przesyłana w sposób elektroniczny faktura VAT.

dowód - zeznania świadka T. G. (k. 253-254).

Pozwany nie wywiązał się z obowiązku zapłaty ceny sprzedaży w w.w. kwocie.

W związku z tym, działając na podstawie i w granicach upoważnienia zawartego w deklaracji wekslowej, powód jako remitent weksła uzupełnił weksel na kwotę 2.870.327,51 zł z terminem płatności 6.5.2016 r.

Na kwotę tą składały się wierzytelność z tytułu ceny sprzedanych pozwanemu Grupa (...) sp. z o.o. towarów - 2.832.655,96 zł oraz należność z noty debetowej wystawionej przez powoda temu pozwanemu na kwotę 37 671, 55 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności zgodnie z ustawą o terminach zapłaty w transakcjach handlowych za 229 faktur. Umocowany przedstawiciel pozwanego odebrał tę notę.

Pozwani odmówili wykupu weksła, mimo wezwania ich do wykupu do 6 maja 2016 r.

bezsporne, a nadto dowód - poświadczona przez pełn . powoda będącego adw. kserokopia noty debetowej nr (...) (k. 185), wezwania do wykupu weksła wraz z (...) (K. 31 i n.), kserokopia załączników do deklaracji wekslowej (k. 21-24), szczegółowa lista transakcji do zapłaty (k. 28 i n.).

Powód otrzymał 9 czerwca 2016 r. od swojego ubezpieczyciela odszkodowanie obejmujące część należności dochodzonej pozwem, tj. kwotę 2 508 476,26 zł. Ubezpieczyciel powoda, mimo zawiadomienia, nie przystąpił do procesu.

bezsporne (por. k. 237), a nadto dowód - poświadczona przez pełn . powoda będącego adw. kserokopie: potwierdzenie transakcji, polisa ubezp ., umowa ubezp . (k. 188 i n.).

Postanowieniem z 20 maja 2016 r. w sprawie o sygn. XI GR 8/16 Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. otworzył przyspieszone postępowanie układowe wobec pozwanego Grupa (...) spółka z o.o. w N..

Postanowieniem z 17 października 2016 r. w sprawie XI GRp 1/16 Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. zatwierdził układ zawarty między dłużnikiem a Grupa (...) spółka z o.o. w N. a wierzycielami dłużnika na zgromadzeniu wierzycieli w dniu 30 września 2016 r. Postanowienie to jest prawomocne od 16 listopada 2016 r.

Zawarty z wierzycielami układ został zatwierdzony i obejmuje w drugiej grupie wierzytelności zarówno wierzytelność ubezpieczyciela powstałą w związku z wypłatą powodowi kwoty 2 508 476,26 zł (grupa II, poz. 34) jak i wierzytelność powoda ponad kwotę wypłaconą przez ubezpieczyciela - tj. w kwocie 549 809,89 zł (grupa II, poz. 2). Łączna suma tych wierzytelności uznanych w układzie jest równa kwocie dochodzonej pozwem . Do tej kwoty doliczono też odsetki od dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego. Wobec wierzycieli umieszczonych w II grupie, umorzono jednak - w toku postępowania restrukturyzacyjnego - odsetki sprzed jak i po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego oraz wszystkie koszty.

bezsporne, a nadto dowód - kserokopia postanowienia z 20 maja 2016 r. w sprawie o sygn. XI GR 8/16 Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w P. (k. 62), kserokopia postanowienia z 17 października 2016 r. w sprawie o sygn. XI GRp 1/16 (k. 212 i n.); notatka urzędowa z 17 maja 2017 (k. 256).

Do dnia zamknięcia rozprawy żaden z pozwanych nie uiszczył w jakiegokolwiek części kwoty dochodzonej pozwem.

Bezsporne,

Oceniając materiał dowodowy, Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty urzędowe, które stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.). Dokumenty prywatne (m. in. pisma stron oraz poświadczona za zgodność z oryginałem umowa poręczenia) korzystały z domniemania określonego w art. 245 k.p.c. Strony nie kwestionowały ich prawdziwości, ani tego, że zawarte w nich oświadczenia osób, które je podpisały od nich nie pochodzą, a Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu.

Zeznania świadka T. G. były dla Sądu całkowicie wiarygodne - albowiem świadek ten logicznie, konsekwentnie, wewnętrznym spójnie, a nade wszystko koherentnie z pozostałymi dowodami z dokumentów potwierdził fakt wiązania

strony powodowej i pozwanego ad 1 umową o współpracy, jej wykonywaniem przez powoda i nie wywiązaniem się ze swojego świadczenia przez pozwanego.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo okazało się zasadne, lecz w niewielkiej części.

Powoda oraz pozwanego Grupa (...) sp. z o.o. łączyła umowa ramowa o współpracy, z której wynikały poszczególne zobowiązania z tytułu zapłaty ceny dochodzonej w niniejszym postępowaniu. Zobowiązania te były zabezpieczone gwarancyjnym wekslem własnym pozwanego Grupa (...) spółka z o.o. (pozwany ad 1) poręczonym przez Hurtownia (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. (pozwany ad 2). Zgodnie zaś z przepisem art. 32 zd. I Prawa wekslowego - poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Z tej przyczyny Hurtownia (...) do Produkcji (...) sp. z o.o. w K. była w sprawie legitymowana biernie – z uwagi na poręczenie za dług Grupy (...) sp. z o.o.. Żaden z pozwanych zresztą swojej legitymacji nie kwestionował.

Mimo, że roszczenie powoda wynikało z weksla własnego pozwanego ad 1, to jednak pokrótce należy odnieść się do stosunku podstawowego łączącego strony. Jak bowiem wynika z ustalonego stanu faktycznego sprawy przedmiotowy weksel został wystawiony jako gwarancja - zabezpieczenie spłaty przez spółkę Grupa (...) spółka z o.o. w N. zaległości powstałych w związku z umową sprzedaży nr (...) z 1.6.2013 r. do kwoty 3 200 000 zł, przy czym zabezpieczenie to obejmowało wszelkie zobowiązania z tej umowy, powiększone o odsetki ustawowe, kary umowne, utracone korzyści z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz koszty związane z zapewnieniem zwrotu tej wierzytelności. Oznacza to, że weksel był jedynie formą zabezpieczenia roszczeń umownych a nie środkiem płatności. W ocenie Sądu powoda i pozwanego ad 1 wiązała umowa ramowa, która regulowała wielokrotnie (tj. powtarzające się) zawieranie określonego rodzaju umów względem niej wykonawczych. W umowie ramowej zwykle ustala się sposób zawierania umów wykonawczych, pewne elementy ich treści, ale nie na tyle dookreślone, aby można było uznać, że spełnia ona wymagania stawiane umowom przedwstępnym, a tym bardziej definitywnym (Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania – część ogólna, Warszawa 2006, s. 140).

Strony ustaliły w umowie ramowej essentialia negotii. Ustaliły precyzyjnie przedmiot, umowy w zakresie jego desygnatu oraz ilości, a także cenę jego sprzedaży. Zgodnie z art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Umowę sprzedaży należy zaliczyć do umów wzajemnych, gdyż świadczenia powoda (przeniesienie na pozwanego własności sprzedawanego granulatu i wydania go pozwanemu) było odpowiednikiem świadczenia pozwanego (zapłaty ceny sprzedaży) – art. 487 § 2 k.c. Zgodnie z art. 488 § 1 k.c. świadczenia będące przedmiotem zobowiązań z umów wzajemnych winny być spełnione jednocześnie, chyba że z umowy, z ustawy albo z orzeczenia Sądu lub decyzji innego właściwego organu wynika, iż jedna ze stron jest zobowiązana do wcześniejszego świadczenia. Jeżeli świadczenia wzajemne powinny być spełnione jednocześnie, każda ze stron może powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia, dopóki druga strona nie zaoferuje świadczenia wzajemnego (art. 488 § 2 k.c.). Analizując treść powyższych przepisów należy stwierdzić, że leżący po stronie pozwanej obowiązek zapłaty powodowi ceny sprzedaży, aktualizował się po wykonaniu obowiązków umownych przez powoda - tj. przeniesieniu na pozwanego 1 własności sprzedawanych towarów i dostarczeniu ich kupującemu.

Zasadniczo okoliczności wiązania stronę powodową oraz pozwaną ad 1 umową i wysokość zobowiązania z niej wynikającego była bezsporna, a dodatkowo wiarygodnie potwierdzona w toku zeznań przez świadka - pracownika powoda. W tym też zakresie zatem Sąd nie miał wątpliwości, że pozwana ad 1 jako wystawca weksla i dłużnik umowny oraz pozwana ad 2 - jako poręczyciel wekslowy zobowiązane były co do zasady do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem. Pozwana ad 1 uznała zresztą dług poprzez złożenie stosownych oświadczeń przed- i w trakcie procesu, a także wskazywała na uznanie wierzytelności dochodzonych pozwem w toku postępowania restrukturyzacyjnego wobec niej.

Mimo to obaj pozwani wnosili o oddalenie w stosunku do nich powództwa.

Z uwagi na powyższe koniecznym było odniesienie się przez Sąd do podnoszonych przez pozwane spółki zarzutów.

Jak wynika z załączonych do akt sprawy dokumentów na podstawie art. 2 pkt 2 prawa restrukturyzacyjnego wobec pozwanego ad 1 była prowadzona restrukturyzacja w postaci przyspieszonego postępowania układowego.

Postanowieniem z dnia 17 października 2016 r. w sprawie XI GRp 1/16 Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. zatwierdził w tym postępowaniu układ między wierzycielami, a Grupa (...) spółka z o.o. w N. zawarty na zgromadzeniu wierzycieli w dniu 30 września 2016 r. Układ ten obejmuje w drugiej grupie wierzytelności zarówno wierzytelność powoda (obecnie ubezpieczyciela) powstałą w związku z wypłatą powodowi kwoty 2 508 476,26 zł (grupa II, poz. 34) jak i wierzytelność powoda ponad kwotę wypłaconą przez ubezpieczyciela - tj. w kwocie 549 809,89 zł (grupa II, poz. 2). Łączna suma tych wierzytelności obejmuje w całości kwotę dochodzoną pozwem. Do tej kwoty doliczono też odsetki od dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego. W myśl zaś art. 102 ust. 2 zd. I prawa restrukturyzacyjnego - po prawomocnym zatwierdzeniu układu wyciąg z zatwierdzonego spisu wierzytelności, łącznie z wypisem prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ, stanowi tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikowi oraz temu, kto udzielił zabezpieczenia wykonania układu, jeżeli został w sądzie złożony dokument stwierdzający udzielenie zabezpieczenia, a także przeciwko zobowiązanemu do dopłaty, jeżeli układ przewiduje dopłaty między wierzycielami. Zdaniem doktryny, której twierdzenia Sąd podziela, nie powinno budzić wątpliwości, że tytuł egzekucyjny obejmujący wyciąg z zatwierdzonego przez sędziego-komisarza spisu wierzytelności zastępuje poprzednio wydany tytuł egzekucyjny (S. Gurgul, Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne, Warszawa 2016, s. 1061). Jak wskazuje słusznie przywołany autor - odmienne stanowisko – podobne do stanowiska powoda, implikowałoby wniosek, że istniałyby by w obrocie 2 równorzędne, ale niezależne od siebie, tytuły egzekucyjne, z których żaden w gruncie rzeczy nie mógłby być wyeliminowany z obrotu prawnego (wyciąg ze spisu wierzytelności ze względu na art. 102 ust. 3 in fine a „sądowy tytuł” z powodu niedopuszczalności stosowania przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w tym przypadku. Zgodnie z utrwalonym poglądem, w sytuacji analogicznej do niniejszej, a związanej z poprzednio obowiązującym modelem postępowania upadłościowego - jeżeli wierzytelność została uznana w postępowaniu upadłościowym, postępowanie sądowe winno być umorzone na podstawie przepisu art. 355 § 1 k.p.c. (S. Gurgul, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2013 s. 381). W myśl bowiem art. 355 § 1 k.p.c. Sąd wydaje postanowienie umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. Z przyczyn, o których mowa wyżej wydanie wyroku wobec pozwanego ad 1 stało się zbędne, ale także jednocześnie niedopuszczalne. Wobec tego nakaz zapłaty wydany wobec pozwanego Grupa (...) spółka z o.o. w N. należało uchylić, a postępowanie co do tego pozwanego umorzyć (art. 496 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c.).

Zarzutem obu pozwanych, jak się okazało skutecznym co do kwoty nim objętym, była okoliczność wypłaty - już w toku postępowania - przez ubezpieczyciela powoda odszkodowania pokrywającego w znacznej części kwotę dochodzoną pozwem. Jak wykazało postępowanie dowodowe, a co było zasadniczo bezsporne, powód otrzymał od ubezpieczyciela kwotę 2.508.476,26 zł. Mimo to podtrzymywał powództwo w całości, a ubezpieczyciel powoda, nie przystąpił do procesu. Zgodnie z art. 828 § 1 k.c. - jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli ubezpieczyciel pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela. Przepis art. 828 § 1 k.c. jest *lex specialis* względem art. 518 § 1 pkt 1 k.c., jako regulujący szczególną sytuację wstąpienia osoby trzeciej odpowiedzialnej za cudzy dług (ubezpieczyciel) w miejsce zaspokojonego wierzyciela wskutek zapłaty odszkodowania (zob. W. Dubis (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2006, s. 1263, tak też postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 27 stycznia 2014 r., V ACz 45/14, publ. Portal orzeczeń sądów powszechnych). Stosownie do uregulowań zawartych w art. 828 § 1 k.c. ubezpieczyciel nabywa to samo roszczenie, które przysługiwało ubezpieczonemu przez sam fakt zapłaty odszkodowania. Z tym samym momentem traci je ubezpieczający (ubezpieczony), a ubezpieczyciel nabywa wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty w rozumieniu przepisu art. 518 k.c. (H. Ciepła, T. Żyżnowski, glosa do wyroku Sądu Wojewódzkiego w Siedlcach z 25 lutego 1993 r., I CR 68/93, OSP 1994, z. 2, poz. 30). Skoro powód utracił w toku procesu roszczenie, to konsekwencją tego winno być oddalenie powództwa co najmniej w zakresie w jakim roszczenie przeszło na inny podmiot. Nie

ma przy tym uzasadnienie twierdzenie powoda, że zastosowanie w sprawie winien znaleźć art. 192 pkt 3 k.p.c. Wykładnia językowa prowadzi do wniosku, że przepis ten ma zastosowanie do zbycia w toku sprawy rzeczy lub prawa objętych sporem. W analizowanej sprawie nie mamy jednak do czynienia z takim przypadkiem lecz z zapłatą kwoty pieniężnej dochodzonej pozwem (spełnieniem świadczenia) przez ubezpieczyciela (osobę trzecią) wskutek czego ubezpieczycielowi przysługuje regres ubezpieczeniowy. Poza tym wykładnia celowościowa nie pozostawia wątpliwości, że po pierwsze ubezpieczyciel wskutek nabycia z mocy ustawy wiarygodności dochodzonej pozwem mógł wstąpić do procesu (z czego nie skorzystał), a także będzie mógł żądać nadania klauzuli wykonalności w trybie art. 788 § 1 k.p.c. na rozstrzygającą zgodnie z żądaniem pozwu część wyroku. Prezentowany w sprawie przez stronę powodową pogląd, wsparty wyrokiem Sądu Najwyższego z 1964 r. jest nietrafny, by nie powiedzieć nieaktualny w realiach globalnej gospodarki wolnorynkowej (por. k. 242). Sąd Najwyższy w rzeczonym orzeczeniu nie wyjaśnia szczegółowo swojego poglądu, a dokonana wykładnia jest contra legem (art. 788 § 1 k.p.c. w zw. z art. 828 § 1 k.c.). Celem przedmiotowej regulacji jest bowiem ochrona strony przeciwnej (tu: powoda) przed ujemnymi skutki zbycia rzeczy lub prawa w toku zawisłego już postępowania sądowego (z uzasadnienia uchwały SN z 17.6.2010, III CZP 38/10, OSNC 2011, nr 1, poz. 3). W analizowanym przypadku stanowisko powoda jest niezgodne z przedstawionym przez SN, a podzielanym przez Sąd, celem rzeczzonego przepisu. Powód bowiem niespornie został zaspokojony przez ubezpieczyciela, zatem żadne ujemne skutki związane z tym zdarzeniem go nie dotyczą; co najwyżej mogą one dotknąć ubezpieczyciela wykonującego za pozwanych zobowiązanie, skoro nie przystąpił on do procesu.

Tytułem wyjaśnienia podać trzeba, że wraz z zapłatą odszkodowania na ubezpieczyciela przeszło również roszczenie o odsetki od wypłaconego odszkodowania, co potwierdzenie znajduje w orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1985 r. w sprawie o sygn. akt III CRN 148/85 (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 27 stycznia 2014 r., V ACz 45/14, publ. Portal orzeczeń sądów powszechnych). Przeważa, w zakresie żądania odsetkowego od kwoty 2 870 327,51 zł od dnia następnego po dniu przejścia uprawnień na ubezpieczyciela powoda oraz kosztów stwierdzonych nakazem zapłaty, wobec obu pozwanych podlegał uchyleniu (art. 496 k.p.c.).

Z uwagi na powyższe powództwo w stosunku do pozwanego ad 2 podlegało oddaleniu co do kwoty 2.508.476,26 zł należności głównej wypłaconej już powodowi przez ubezpieczyciela i w tym zakresie nakaz zapłaty należało uchylić.

Ze względu na fakt, że wypłata odszkodowania przez ubezpieczyciela nastąpiła po wskazanym w wekslu terminie płatności, powodowi należne były odsetki ustawowe za opóźnienie od całej należności dochodzonej pozwem od dnia 7 maja 2016r. do dnia 9 czerwca 2016r. , a także należność główna w kwocie 361.851,25 zł stanowiącą różnicę między kwotą dochodzoną pozwem a wypłaconą przez ubezpieczyciela kwotą 2.508.476,26 zł oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 361.851,25 zł od dnia 10 czerwca 2016r. do dnia zapłaty.

W tym zakresie Sąd utrzymał w mocy w stosunku do pozwanego ad 2 nakaz zapłaty. W pozostałej części Sąd nakaz ten uchylił i powództwo wobec Grupa (...) sp. z o.o. oddalił (art. 496 k.p.c.).

Na pozostałą do zapłaty kwotę 361.851,25 zł, co do której Sąd utrzymał w mocy nakaz zapłaty względem pozwanego ad 2 składały się pozostała do zapłaty i nie uiszczona przez ubezpieczyciela część ceny sprzedaży oraz kwota 37.671,50 zł wskazana w wystawionej przez powoda pozwanemu Grupa (...) spółka z o.o. w N.ocie debetowej obejmującej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności zgodnie z ustawą o terminach zapłaty w transakcjach handlowych za 229 faktur. Umocowany przedstawiciel pozwanego odebrał tę notę. Obaj pozwani podawali w swoich pismach procesowych, że żądanie rekompensaty za odzyskiwanie należności od 229 faktur stanowi nadużycie prawa podmiotowego powoda. Zgodnie z art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. W ocenie Sądu żądanie powoda nie stanowi nadużycia prawa podmiotowego. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2013 r., poz. 403, dalej jako u.t.z.t.h.) rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro, przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione (uchwała SN z 11.12.2015, III CZP 94/15, LEX nr 1937939). Bezsprawnie powód wystawił pozwanemu faktury w takiej ilości, jak powyżej. Bezsprawnie pozwany ich nie opłacił w terminie. Powód nie dość, że

próbował rozwiązać spór polubownie (vide - nota obciążająca i uznania długu), to jest profesjonalnym uczestnikiem obrotu gospodarczego, reprezentowanym przez zawodowego pełnomocnika. Niewątpliwie z tego tytułu poniósł koszty windykacyjne. Porównanie zaś kwoty 37 671, 55 zł z wartością przedmiotu sporu zbliżona do 3 mln zł powoduje, że jest to adekwatna i rynkowa wartość rekompensaty za koszty, które musi on ponosić w związku z odzyskiwaniem należności. Rekompensata ta, dla uproszczenia i przyspieszenia, które to cele przyświecały prawodawcy przy założeniach dyrektywy 2011/1/7/UE, jak i uregulowaniu art. 10 u.t.z.t.h., stanowi kwotę zryczałtowaną, obliczaną od każdej windykowanej należności (por. SN op. cit.).

Jak wynika z deklaracji wekslowej o kwotę tą, stanowiącą koszty dochodzenia roszczeń powód mógł powiększyć sumę wekslową.

Z uwagi na fakt, że zapłata przez ubezpieczyciela części należności dochodzonej pozwem nastąpiła już w trakcie procesu, Sąd utrzymał w stosunku do pozwanego ad 2 w mocy nakaz zapłaty także co do kosztów procesu. W dniu wytoczenia powództwa całe roszczenie dochodzone pozwem było wymagalne w związku z czym zasadnym było domaganie się przez powoda udzielenia mu przez Sąd ochrony. Pozwany ad 2, na podstawie art. 98§1 i 3 k.p.c. winien więc zwrócić powodowi poniesione przez niego z tego tytułu koszty procesu.

SSO Jarosław Marczewski